

RECENZJE

MATERIAŁY DO BADAŃ NAD DZIEJAMI FILOZOFII I TEOLOGII W PÓŻNOŚREDNIOWIECZNYCH CZECHACH

Josef Třiška: Příspěvky k středověké literární universitě. *Acta Universitatis Carolinae — Historia Universitatis Carolinae Pragensis* [I:] 1968 t. 9 fasc. 1 s. 7—28; [II:] fasc. 2 s. 5—43; [III:] 1969 t. 10 fasc. 1 s. 7—48.

J. Třiška jest autorem książki *Literární činnost předhusitské university*, Praha 1967, o piśmiennictwie na Uniwersytecie Praskim w okresie przedhusyckim; (por. moją recenzję w *Studia Philosophiae Christianae* 1969 r. 5 t. 2 s. 273—278). Do tej książki wydał cenne uzupełnienia, składające się z trzech części.

W pierwszej podaje uzupełnienia do 56 autorów z drugiej połowy XIV wieku, powiązanych swą działalnością z uniwersytetem Karola w Pradze. Załącza o nich krótką informację biograficzną, wymienia ich rękopisy z podaniem miejsca, w którym są przechowywane, oraz niekiedy podaje aktualną bibliografię. Na szczególną uwagę zasługują autorzy należący do nacji polskiej, m.in.: Mateusz z Krakowa, Jan z Kwidzyna, Mikołaj z Gubina, Bartłomiej Torgelow, Maciej z Legnicy, Piotr Wartenberg, Mikołaj Prowin, Jan Winkler, Bartłomiej z Jasła, Gotfryd z Elbląga, Mikołaj Magni z Jawora, Mikołaj Wigand.

Część druga została poświęcona niektórym autorom z XV wieku oraz ich twórczości. Chodzi tu głównie o zwolenników Jana Husa i jego przeciwników. Autor skupia swą uwagę na przedstawieniu i omówieniu literatury polemicznej tego okresu; zwraca uwagę na fakt ożywienia dyskusji filozoficznych i teologicznych; szerzej omawia twórczość m.in. Jana z Rokycan, Jana Kapistrana, Wacława z Krumłowa, Hilarego z Litomierzyc.

Część trzecia, podobnie jak pierwsza, zawiera głównie materiały do 67 mistrzów, zwłaszcza teologów, prawników, medyków, wywodzących się z praskiego środowiska naukowego późnego średniowiecza. Autor dostarcza najwięcej materiału do Jana Milicza, Konrada Waldhausena, Mateusza z Krakowa, Jana z Jenstejna, Andrzeja z Broda.

Příspěvky J. Třišky mają przede wszystkim charakter uzupełniający do wcześniej wydanej książki. Autor kontynuując kwerendę za rękopisami autorów wywodzących się z praskiego środowiska naukowego, podał wiele cennych, nie zawsze znanych, informacji o tekstach tkwiących w archiwach i bibliotekach. Dotychczasowy dorobek autora, mimo pewnych braków, jest bardzo użyteczny dla tych wszystkich, którzy będą podejmowali dalsze badania nad dziejami praskiego środowiska naukowego, jego uczonymi, poglądami filozoficznymi i teologicznymi późnego średniowiecza. Przedstawione przez autora materiały potwierdzają przebogaty charakter twórczości autorów czeskich, która nadal oczekuje na pełne opracowanie. Prace J. Třišky w wielu wypadkach mogą stanowić punkt wyjścia do podjęcia i rozwoju badań nad kierunkami filozoficznymi i teologicznymi w późnośredniowiecznych Czechach, jak i w krajach z nimi sąsiadującymi. Jest rzeczą zrozumiałą, iż ta pierwsza systematyzacja dorobku pisarskiego nie może być doskonała. Wydaje się, iż do pełnego wykazu czeskiego piśmiennictwa średniowiecznego trzeba będzie napisać jeszcze niejedno uzupełnienie. Taka jest jednak droga badań naukowych. Żadne dzieło u swego początku nie jest doskonałe, nabiera cech zupełności w miarę wkładanej pracy. Zanim to nastąpi, warto autorowi zaproponować, aby drugie, zmienione wydanie książki *Literární činnost* wzbogacił o materiały zawarte w *Příspěvkůch*.

Ks. Marian Borzyszkowski